

Szakolczay Lajos

Köz-tér

Gyimóthy Gábor kiállítása a leányfalusi Faluházban

Pár évvel ezelőtt ugyancsak itt láthattuk Gyimóthy Gábor egyik, érdekesnél érdekesebb kiállítását. Avval, hogy a lélek – az álmodó lélek, a szabad lélek, a játsszó lélek – képei (festményei, grafikái) kerültek a falakra, egy kissé rávilágítunk a bravúros rajzot alkotásterápiaként is fölfogható, sőt használó kollekció karakterére is. Nem csupán a Pszichogrammak jelezték, analitikus bőséggel és a képi invenció erejével, hanem az „egyéb” képek is (Hírnökök, Időutas, Feltámadás, Mindennapi apokalipszis, Ősi kor), hogy aki ilyen összetetten – filozofikus hangsúllyal, mítoszi és bibliakitekintéssel – fogja föl az univerzum, benne a boldogságában is szenvedő ember történéseit, az a gyógyító terápia tanításán kívül a gyönyörűség azon terepnumain is otthon van, amely valódi művészetként értékelhető.

A mostani tárlaton a tudós ledobja magáról a terhet – 2017-es könyve, a Rajz és lélek, Alkotás és terápia (Bevezetés a művészetterápia világába) sokat elárul, klaszszikus példákat is idézve, az ember, a személyiség, amely egyben alkotó is lehet, bonyolultságáról, öröm- és vészhelyzetéről –, hogy minden eszméltetésre alkalmas sallang nélkül mutathassa meg képzőművészeti kvalitásait.

Megismétlem, mindennek alapja a kiváló rajztudás. Gyimóthy a már említett Pszichogrammak sűrű rétegzettségű lapjain fölvillantotta a minden kifejezésére alkalmas vonal és vonalháló sajátos szerkezetekben összpontosuló bravúrait. A nonfiguratívhoz közelítő félfürális alakrajza, csaknem mindig expresszionista beütéssel, az organikus létet a bolyongó „indák” fölszabadító szorításában ábrázolva – akár figurával, akár figura nélkül – a bibliai Kert (Éden) élményittas ál-mához közelít.

Ama sorozaton helye volt a nemegyszer rémmeséket, hallucinálást előhívó megfeszített helyzeteket ábrázoló (a kereszt benső kereszt is lehet) képi gyónásnak. A jelenlegi kiállításon szereplő, leheletfinom kézzel papírra vetett tusrajzok bravúrja másban van – a meg-megszakadó kontúr mint lélegzétvétel áhítatos csöndjében. Az 54(!) mozgásimitációt egyetlen lapon előhívó grafika (Rész és egész), még él a parányi voltában is tömör test súlyának, a törhetetlen egésznek a megmutatásában. Még a piktogram jelleg is ezt hangsúlyozza.

Ám a Párok I. és a Párok II. tizenkét-tizenkét szellős, fölszabadultságot tükröző alakrajza épp a hiánnyal – amelyet a meg-megszakadó vonal (kontúr) jelez – válik teljessé. Alkotás-lélektani rejtély, hogy mi volt a szülője – előhívója – eme sorozatnak. Az egymásra találás öröme, az összetartozás-érzés (férfi és nő) mint

boldogságfaktor hangsúlyozása? Az egymásból nyíló és egymásba csukódó vonal, némelykor – az összeforrasztott figurák ellenére – az alakok különválásával, percnyi külön térben való időzésével is egy „atombiztos” léthelyzetről tanúskodik, a család alkotta örömről.

Mint utánozhatatlan Mester, mint az alkotóerő szimbóluma, mint a képzőművészetben megkerülhetetlen előd, három klasszikus, Van Gogh, Picasso és Csontváry Kosztká Tivadar is megszólíttatik. Gyimóthy Gábort, „álomképei” tanúsítják, nem az irányzatok és izmusok különbözősége érdekli, hanem az általuk sugallt kompozíciós rend és színvilág egyedi volta, emelkedettsége. A nagyok előtti főhajtás. Különösen szép, mert remek portré, a Picasso – Picasso tiszteletére kék-lila ködből kiderengő festő győzedelmes alakja (a festőművész a *Maszkkal* is alighanem a *Guernica* alkotójának, zsenijének áldoz).

A Van Gogh tiszteletére készült három festmény (*A remény csónakjai*, *Vérző templom*, *Lázáalom*), mutatis mutandis, átvenni igyekszik azt a tüzet – közülük a *Lázáalom* szinte a naggyal rokonítható motivációs rendet sugall –, amely a mester életművének a motorja volt. Az *A remény csónakjai* pedig, Gyimóthy képzelőerejétől dúsulva, a tengerből kiszakított álomszigeten várakoznak. Mire is? Valaminő megváltásra.

Az *A kíváncsi marokkói tanító* ismert portréja vezet be a Csontváry-hommagekba. A magyar klasszikussal való azonosulás (témában, sajátjává alakított szerkezetben) azért is izgalmas, mert Gyimóthy modernizált impresszionista hevülete egészen különös képkivágásokat eredményez; amely úgy Csontváry, hogy egyúttal Gyimóthy Gábor-i is (*Az én Taorminám*, *Nem jutottunk el Mostarba*).

A félabsztrakt reménytelensége süt át a *Honnan hová* című kompozíción, míg a bátorságról valló az *Az én Szentendré*m arra példa, hogy a jobbára konstruktív (vagy azt az élményt kiteljesítő) közegbe miként lehet belopni görbületekben leledző álomképet mint városvíziót.

Amit láttunk – látunk –, az Gyimóthy Gábor győzedelme.